

DẪN LIỆU BƯỚC ĐẦU VỀ THÀNH PHẦN LOÀI CÁ BIỂN VEN BỜ TỈNH HÀ TĨNH

Biện Văn Quyền¹, Võ Văn Phú²

¹Trường Đại học Sư phạm - Đại học Huế

²Trường Đại học Khoa học - Đại học Huế

Hà Tĩnh có bờ biển dài hơn 137 km với 4 cửa sông. Vùng biển ven bờ ở đây là khu vực có nguồn lợi thủy hải sản phong phú, là ngư trường truyền thống của ngư dân. Khu vực này cũng là vùng nhạy cảm, thường xuyên chịu tác động trực tiếp của các hoạt động sản xuất kinh tế vùng ven biển trong thời gian gần đây. Các kết quả nghiên cứu trong bài báo này cung cấp dẫn liệu bước đầu về đa dạng thành phần loài cá biển ven bờ tỉnh Hà Tĩnh nhằm góp phần bảo tồn đa dạng sinh học, bảo vệ nguồn lợi cũng như định hướng khai thác.

I. PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU

Việc thu mẫu được tiến hành liên tục từ tháng 5/2015 đến tháng 12/2016 dọc theo vùng biển ven bờ tỉnh Hà Tĩnh, bằng cách đánh bắt trực tiếp và mua cá của ngư dân khai thác ven bờ. Mẫu thu được đính kèm etiket và bảo quản trong dung dịch formol 4%. Phân tích, định loại các loài cá bằng phương pháp so sánh hình thái, chủ yếu dựa vào khoá định loại của Nguyễn Khắc Hường (1993), Nguyễn Hữu Phụng (1994), Trình tự các bộ, họ, giống, loài được sắp xếp theo hệ thống phân loại của, FAO (1998), Eschmeyer (2005), tham khảo thêm trên <http://www.fishbase.org> và <http://www.calacademy.org/scientists/projects/catalog-of-fishes>.

II. KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU

1. Danh lục thành phần loài cá ven bờ

Điều tra, khảo sát cá biển ven bờ tỉnh Hà Tĩnh, chúng tôi đã xác định được sự có mặt của 151 loài, thuộc 103 giống, 64 họ và 15 bộ. Danh lục các loài cá ven bờ được sắp xếp theo hệ thống phân loại của W. N. Eschmeyer (2005) và FAO (1998). Trong 151 loài cá biển ven bờ ở Hà Tĩnh có 6 loài thuộc lớp cá Sụn, thuộc 5 giống, 5 họ và 145 loài cá xương, thuộc 99 giống, 58 họ.

Bảng 1.

Danh sách các loài cá vùng biển ven bờ Hà Tĩnh

TT	Tên khoa học	Tên phổ thông	Thứ hạng bảo tồn	
			IUCN 2015	SDVN 2007
A	CHONDICHTHYCS	LỚP CÁ SỤN		
(1)	TORPEDINIFORMES	BỘ CÁ ĐUỐI ĐIỆN		
1	Narkidae	Họ cá Đuối điện một vây lưng		
1.	<i>Narke dipterygia</i> (Bloch et Schneider, 1801)	Cá đuối điện 1 vây lưng chấm trắng	DD	
2	Narcinidae	Họ cá Thụt		
2.	<i>Narcine prodorsalis</i> Bessednov, 1966	Cá đuối điện đốm	DD	

(2)	CARCHARHINIFORMES	BỘ CÁ MẬP		
1	Carcharhinidae	Họ cá mập		
3.	<i>Scoliodon laticaudus</i> Müller et Henle, 1838	Cá nhám răng chéch đầu nhọn	NT	
(3)	MYLIOBATIFORMES	BỘ CÁ ĐUỐI Ó		
1	Dasyatidae	Họ cá Đuối bông		
4.	<i>Dasyatis akajei</i> (Müller et Henle, 1841)	Cá đuối bông đỏ	NT	
5.	<i>Dasyatis sinensis</i> (Steindachner, 1892)	Cá đuối bông	DD	
2	Gymnuridae	Họ Cá Đuối bướm		
6.	<i>Gymnura poecilura</i> (Shaw, 1804)	Cá đuối bướm	NT	
B	OSTEICHTHYES	LỚP CÁ XƯƠNG		
(4)	ALBULIFORMES	BỘ CÁ MÒI ĐƯỜNG		
1	Albulidae	Họ cá Mòi đường		
7.	<i>Albula vulpes</i> (Linnaeus, 1758)	Cá mòi đường	NT	VU
(5)	CLUPEIFORMES	BỘ CÁ TRÍCH		
1	Clupeidae	Họ cá Trích		
8.	<i>Konosirus punctatus</i> (Temminck et Schlegel, 1846)	Cá mòi cờ chám		VU
9.	<i>Sardinella gibbosa</i> (Bleeker, 1849)	Cá trích xương		
10.	<i>Sardinella lemuru</i> Bleeker, 1853	Cá nhâm		
2	Dussumieriidae	Họ cá Lằm		
11.	<i>Dussumieria elopsoides</i> Bleeker, 1849	Cá lằm bụng tròn		
3	Engraulidae	Họ cá Trống		
12.	<i>Encrasicholina heteroloba</i> (Rüppell, 1837)	Cá com mồm nhọn		
13.	<i>Setipinna taty</i> (Valenciennes, 1848)	Cá lẹp vàng		
14.	<i>Stolephorus commersonii</i> (Lacépède, 1903)	Cá com thường		
15.	<i>Stolephorus indicus</i> (Van Hasselt, 1823)	Cá com ần độ		
16.	<i>Stolephorus tri</i> (Bleeker, 1852)	Cá com sông		
17.	<i>Thryssa dussumieria</i> (Valenciennes, 1848)	Cá lẹp đỏ		
18.	<i>Thryssa hamiltonii</i> (Gray, 1832)	Cá róp		
19.	<i>Thryssa mystax</i> (Bloch et Schneider, 1801)	Cá lẹp hai quai	LC	
20.	<i>Thryssa kammalensis</i> (Bleeker, 1849)	Cá lẹp vàng/ cá Lẹp cam		
4	Chirocentridae	Họ Cá Lanh (Dựa)		
21.	<i>Chirocentrus nudus</i> Swainson, 1839	Cá lanh hàm dài		
(6)	ANGUILLIFORMES	BỘ CÁ CHÌNH		
1	Muraenidae	Họ cá Lịch biển		
22.	<i>Echidna polyzona</i> (Richardson, 1845)	Cá lịch vân		
23.	<i>Gymnothorax fimbriatus</i> (Bennett, 1832)	Cá lịch chám tía		
2	Synphobranchidae	Họ cá Chình hậu môn trước		
24.	<i>Dysomma anguillare</i> Barnard, 1923	Cá chình hậu môn trước	LC	
3	Ophichthidae	Họ cá Chình rắn		
25.	<i>Ophichthus apicalis</i> Bennett, 1839	Cá chình rắn mồm nhọn		
26.	<i>Pisodonophis boro</i> (Hamilton, 1822)	Cá nhệch boro, lịch cu	LC	
4	Muraenesocidae	Họ cá Dưa		

27.	<i>Congresox talabon</i> (Cuvier, 1829)	Cá lạc vàng		
28.	<i>Congresox talabonoides</i> (Bleeker, 1853)	Cá lạc ấn độ		
29.	<i>Muraenesox cinereus</i> (Försskal, 1775)	Cá dưa (lụy)		
(7)	SILURIFORMES	BỘ CÁ NHEO		
1	Ariidae	Họ cá Úc		
30.	<i>Arius arius</i> Richardson, 1845	Cá úc liềm	LC	
31.	<i>Arius sinensis</i> (Lacépède, 1803)	Cá úc trung hoa	LC	
2	Plotosidae	Họ cá Ngát		
32.	<i>Plotosus lineatus</i> (Thunberg, 1787)	Cá ngát bắc		
(8)	BELONIFORMES	BỘ CÁ NHÓI		
1	Belonidae	Họ cá Nhói		
33.	<i>Strongylura anastomella</i> (Cuvier et Valenciennes, 1846)	Cá nhói mình đẹp		
34.	<i>Strongylura leiura</i> (Bleeker, 1850)	Cá nhói mình tròn		
2	Hemirhamphidae	Họ cá Kim		
35.	<i>Rhynchorhamphus georgii</i> (Cuvier et Valenciennes, 1846)	Cá kim môi dài		
(9)	ATHERINIFORMES	BỘ CÁ SUỐT		
1	Atherinidae	Họ cá Suốt		
36.	<i>Hypoatherina valenciennei</i> (Bleeker, 1835)	Cá suốt mắt nhỏ		
(9)	BERYCIFORMES	BỘ CÁ TRÁP MẮT VÀNG		
1	Holocentridae	Họ cá Sơn đá		
37.	<i>Sargocentron rubrum</i> (Försskal, 1775)	Cá sơn đá đỏ	LC	
(10)	PERCIFORMES	BỘ CÁ VƯỢC		
1	Latidae	Họ cá Chêm		
38.	<i>Lates calcarifer</i> (Bloch, 1790)	Cá chêm		
39.	<i>Psammoperca waigiensis</i> (Valenciennes et Cuvier, 1828)	Cá vượt mõm nhọn		
2	Ambassidae	Họ cá Sơn		
40.	<i>Ambassis kopsii</i> Bleeker, 1858	Cá sơn kóp si		
41.	<i>Ambassis gymnocephalus</i> (Lacépède, 1802)	Cá sơn biển đầu trần, sơn xương	LC	
3	Serranidae	Họ cá Mú		
42.	<i>Cephalopholis boenak</i> (Bloch, 1790)	Cá mú vân sóng	LC	
43.	<i>Diploprion bifasciatum</i> Cuvier, 1828	Cá mú vàng hai sọc đen	LC	
44.	<i>Epinephelus awoara</i> (Temminck et Schlegel, 1842)	Cá mú gio	DD	
45.	<i>Epinephelus coioides</i> (Hamilton, 1822)	Cá mú đốm cam	NT	
46.	<i>Epinephelus epistictus</i> (Temminck et Schlegel, 1842)	Cá mú chấm đen	DD	
47.	<i>Epinephelus fuscoguttatus</i> (Försskal, 1775)	Cá mú nâu	NT	
48.	<i>Epinephelus maculatus</i> (Bloch et Schneider, 1801)	Cá mú mắt	LC	
49.	<i>Epinephelus malabaricus</i> (Bloch et Schneider,	Cá mú điểm gai	NT	

	1801)			
4	Terapotidae	Họ cá Căng		
50.	<i>Terapon jarbua</i> (Försskal, 1775)	Cá ong căng	LC	
51.	<i>Terapon theraps</i> (Cuvier et Valenciennes, 1829)	Cá căng	LC	
52.	<i>Pelates quadrilineatus</i> (Bloch, 1790)	Cá căng bốn sọc		
53.	<i>Pelates sexlineatus</i> (Quoy et Gaimard, 1825)	Cá căng sáu sọc	LC	
5	Apogonidae	Họ cá Sơn biển		
54.	<i>Ostorhinchus moluccensis</i> (Valenciennes, 1832)	Cá sơn nhiều chấm		
55.	<i>Ostorhinchus fasciatus</i> (White, 1790)	Cá sơn bã trầu		
6	Sillaginidae	Họ cá Đục		
56.	<i>Sillago aeolus</i> Jordan et Evermann, 1902	Cá đục chấm		
57.	<i>Sillago sihama</i> (Försskal, 1775)	Cá đục bạc	LC	
7	Emmelichthyidae	Họ cá Đỏ môi		
58.	<i>Erythrocles schlegelii</i> (Richardson, 1846)	Cá đỏ môi		
8	Carangidae	Họ cá Khế		
59.	<i>Alepes kleinii</i> (Bloch, 1793)	Cá ngân	LC	
60.	<i>Alepes vari</i> (Cuvier, 1833)	Cá khế	LC	
61.	<i>Alepes melanoptera</i> (Swainson, 1839)	Cá tráo vây lưng đen		
62.	<i>Carangoides malabaricus</i> (Bloch et Schneider, 1801)	Cá khế ma la	LC	
63.	<i>Caranx melampygus</i> Cuvier, 1833	Cá khế vây đen mê lam	LC	
64.	<i>Caranx sexfasciatus</i> Quoy et Gaimard, 1825	Cá khế sáu sọc	LC	
65.	<i>Megalaspis cordyla</i> (Linnaeus, 1758)	Cá sông gió	LC	
66.	<i>Decapterus macrosoma</i> Bleeker, 1851	Cá nục thôn	LC	
67.	<i>Decapterus maruadsi</i> (Temminck et Schlegel, 1843)	Cá nục sò		
68.	<i>Selaroides leptolepic</i> (Cuvier, 1833)	Cá chỉ vàng		
69.	<i>Seriola lalandii</i> Valenciennes, 1833	Cá bò sọc vàng		
9	Mullidae	Họ cá Phèn		
70.	<i>Upeneus bensasi</i> (Temminck et Schlegel, 1843)	Cá phèn khoai		
10	Chaetodontidae	Họ cá Bướm		
71.	<i>Chaetodon octofasciatus</i> Bloch, 1787	Cá bướm tám vạch	LC	
11	Leiognathidae	Họ cá Liệt		
72.	<i>Leiognathus brevisrostris</i> (Cuvier et Valenciennes, 1835)	Cá liệt, liệt mõm ngắn		
73.	<i>Leiognathus equulus</i> (Försskal, 1775)	Cá liệt lớn, ngãng ngựa	LC	
74.	<i>Equulites rivulatus</i> (Temminck et Schlegel, 1845)	Cá ngãng sọc		
12	Gerreidae	Họ cá Móm		
75.	<i>Gerres filamentosus</i> Cuvier, 1829	Cá móm gai dài	LC	
76.	<i>Gerres limbatus</i> Cuvier, 1830	Cá móm xiên	LC	

HỘI NGHỊ KHOA HỌC TOÀN QUỐC VỀ SINH THÁI VÀ TÀI NGUYÊN SINH VẬT LẦN THỨ 7

77.	<i>Gerres oyena</i> (Försskal, 1775)	Cá móm chi bạc	LC	
78.	<i>Gerres japonicus</i> Bleeker, 1854	Cá móm nhật bản		
13	Lutjanidae	Họ cá Hồng		
79.	<i>Lutjanus argentimaculatus</i> (Försskal, 1775)	Cá hồng bạc	LC	
80.	<i>Lutjanus fulviflammus</i> (Försskal, 1775)	Cá hồng ánh	LC	
81.	<i>Lutjanus johnii</i> (Bloch, 1792)	Cá hồng vây ngang	LC	
82.	<i>Lutjanus russellii</i> (Bleeker, 1849)	Cá hồng chấm đen	LC	
14	Haemulidae	Họ cá Sạo		
83.	<i>Pomadasys argenteus</i> (Försskal, 1775)	Cá sạo bạc	LC	
84.	<i>Pomadasys maculatus</i> Bloch, 1793	Cá sạo chấm	LC	
15	Sciaenidae	Họ cá Đù		
85.	<i>Pennahia argentata</i> (Houttuyn, 1782)	Cá đù bạc		
86.	<i>Nibea albiflora</i> (Richardson, 1846)	Cá đù hoa, đù nanh		
16	Drepanidae	Họ cá Khiên		
87.	<i>Drepane punctata</i> (Linnaeus, 1758)	Cá khiên chấm	LC	
17	Labridae	Họ cá Bàn chải		
88.	<i>Iniistius trivittatus</i> (Randall et Cornish, 2000)	Cá bàn chải công	DD	
89.	<i>Halichoeres nigrescens</i> (Bloch et Schneider, 1801)	Cá náng đen	LC	
90.	<i>Stethojulis interrupta</i> (Bleeker, 1851)	Cá bàn chải gờ nổi	LC	
18	Eleotridae	Họ cá Bống đen		
91.	<i>Bostrichthys sinensis</i> Lacépède, 1801	Cá bống bớp	LC	CR
92.	<i>Butis butis</i> (Hamilton et Buchanan, 1822)	Cá bống câu (đầu bẹp)	LC	
19	Gobiidae	Họ cá Bống trắng		
93.	<i>Acanthogobius lactipes</i> (Hilgendorf, 1879)	Cá bống trắng		
94.	<i>Bathygobius fuscus</i> (Rüppell, 1830)	Cá bống sáu	LC	
95.	<i>Oxyurichthys microlepis</i> (Bleeker, 1849)	Cá bống chấm mắt	LC	
96.	<i>Oxyurichthys ophthalmoneuma</i> Bleeker, 1856	Cá bống rãnh	LC	
97.	<i>Oxyurichthys tentacularis</i> (Valenciennes, 1837)	Cá bống vân mắt; Cá bống thệ	DD	
20	Taenoididae	Cá bống dài		
98.	<i>Ctenotrypauchen chinensis</i> (Steindachner, 1867)	Cá bống rẽ cau		
21	Ephippidae	Họ cá Chim chàng		
99.	<i>Platax teira</i> (Försskal, 1775)	Cá chim chàng		
22	Scatophagidae	Họ cá Nâu		
100.	<i>Scatophagus argus</i> (Linnaeus, 1766)	Cá nâu	LC	
23	Siganidae	Họ cá Đĩa		
101.	<i>Siganus argenteus</i> (Quoy et Gaimard, 1825)	Cá đĩa	LC	
102.	<i>Siganus fuscescens</i> (Houttuyn, 1782)	Cá đĩa tro	LC	
103.	<i>Siganus guttatus</i> (Bloch, 1787)	Cá đĩa sọc	LC	
104.	<i>Siganus javus</i> (Linnaeus, 1766)	Cá đĩa xanh	LC	
105.	<i>Siganus oramin</i> (Bloch et Schneider, 1801)	Cá đĩa cam, đĩa chấm vàng		

24	Scombridae	Họ cá Thu ngừ		
106.	<i>Scomberomorus commerson</i> (Lacepède, 1800)	Cá thu mùa	NT	
107.	<i>Rastrelliger kanagurta</i> (Cuvier, 1816)	Cá bạc má	DD	
25	Lethrinidae	Họ cá Hè		
108.	<i>Lethrinus lentjan</i> (Lacepède, 1802)	Cá hè	LC	
26	Nemipteridae	Họ cá Lượng		
109.	<i>Nemipterus furcosus</i> (Valenciennes, 1830)	Cá lượng doi	LC	
110.	<i>Scolopsis monogramma</i> (Cuvier et Valenciennes, 1830)	Cá doi mo no	LC	
27	Scaridae	Họ cá Mỏ		
111.	<i>Scarus ghobban</i> (Försskal, 1775)	Cá mỏ vệt xanh	LC	
112.	<i>Scarus rivulatus</i> Valenciennes, 1838	Cá mỏ vằn vện	LC	
28	Sparidae	Họ cá Tráp		
113.	<i>Acanthopagrus latus</i> (Houttuyn, 1782)	Cá tráp vây vàng	DD	
114.	<i>Acanthopagrus schlegelii</i> (Bleeker, 1854)	Cá tráp đen đầu to	LC	
115.	<i>Rhabdosargus sarba</i> Försskal, 1755	Cá tráp đen	LC	
29	Stromateidae	Họ cá Chim trắng		
116.	<i>Pampus argenteus</i> (Euphrasen, 1788)	Cá chim trắng, cá giang		
30	Trichiuridae	Họ cá Hố		
117.	<i>Trichiurus lepturus</i> Linnaeus, 1758	Cá hố trắng	LC	
31	Sphyraenidae	Họ cá Nhòng		
118.	<i>Sphyraena langsar</i> Bleeker, 1854	Cá nhòng thường		
119.	<i>Sphyraena obtusata</i> Cuvier, 1829	Cá nhòng tù		
120.	<i>Sphyraena pinguis</i> Günther, 1874	Cá nhòng đỏ		
32	Mugilidae	Họ cá Đồi		
121.	<i>Moolgarda cunnesius</i> (Valenciennes, 1836)	Cá đồi lá		
122.	<i>Chelon macrolepis</i> (Smith, 1846)	Cá đồi cháng	LC	
123.	<i>Mugil cephalus</i> Linnaeus, 1758	Cá đồi mực	LC	
124.	<i>Ellochelon vaigiensis</i> (Quoy et Gaimard, 1825)	Cá đồi đuôi bằng	LC	
33	Polynemidae	Họ cá Nhụ		
125.	<i>Eleutheronema tetradactylum</i> (Shaw, 1804)	Cá chết, nhụ bốn râu		
126.	<i>Polydactylus sextarius</i> (Bloch et Schneider, 1801)	Cá nhụ chám		
(11)	AULOPIFORMES	BỘ CÁ MỎI		
1	Synodontidae	Họ cá Mối		
127.	<i>Harpodon nehereus</i> (Hamilton, 1822)	Cá khoai		
128.	<i>Saurida elongata</i> (Temminck et Schlegel, 1846)	Cá mối dài		
129.	<i>Saurida tumbil</i> Bloch, 1795	Cá mối thường	LC	
130.	<i>Trachinocephalus myops</i> (Forster, 1801)	Cá mối đầu to	LC	
(12)	PLEURONECTIFORMES	BỘ CÁ BÓN		
1	Paralichthyidae	Họ cá Bón vĩ		

131.	<i>Pseudorhombus arsius</i> (Hamilton, 1822)	Cá bon vĩ răng to		
132.	<i>Pseudorhombus cinnamoneus</i> (Temminck et Schlegel, 1846)	Cá bon vĩ chấm hoa		
2	Soleidae	Họ cá Bon sọc		
133.	<i>Brachirus orientalis</i> Bloch et Schneider	Cá bon sọc phương đông		
134.	<i>Brachirus niger</i> (Macleay, 1880)	Cá bon lá mít		
135.	<i>Pardachirus pavoninus</i> (Lacépède, 1802)	Cá bon vây không vây hoa	LC	
136.	<i>Solea ovata</i> Richardson, 1846	Cá bon trứng		
137.	<i>Zebrias zebra</i> (Bloch, 1787)	Cá bon sọc		
3	Cynoglossidae	Họ cá Bon cát		
138.	<i>Cynoglossus trigrammus</i> Günther, 1862	Cá bon cát	LC	
139.	<i>Cynoglossus bilineatus</i> (Lacépède, 1802)	Cá bon lưỡi trâu		
(13)	SCORPAENIFORMES	BỘ CÁ MÙ LÀN		
1	Platycephalidae	Họ cá Chai		
140.	<i>Platycephalus indicus</i> (Linnaeus, 1758)	Cá chai	DD	
2	Scorpaenidae	Họ cá Mù làn		
141.	<i>Scorpaena miostoma</i> Günther, 1877	Cá mù làn thường		
3	Synanceiidae	Họ cá Mao quỷ		
142.	<i>Minous monodactylus</i> (Bloch et Schneider, 1801)	Cá mao tiên vằn đuôi		
4	Triglidae	Họ cá Chào mào		
143.	<i>Lepidotrigla japonica</i> (Bleeker, 1854)	Cá hào mào nhật		
(14)	TETRAODONTIFORMES	BỘ CÁ NÓC		
1	Triacanthidae	Họ cá Bò ba gai		
144.	<i>Triacanthus biaculeatus</i> (Bloch, 1786)	Cá nóc ba gai		
2	Monacanthidae	Họ cá Bò giấy		
145.	<i>Paramonacanthus japonicus</i> (Tilesius, 1809)	Cá nóc gai nhật bản	LC	
3	Tetraodontidae	Họ cá Nóc		
146.	<i>Chelonodon patoca</i> (Hamilton, 1822)	Cá nóc răng rùa	LC	
147.	<i>Arothron immaculatus</i> (Bloch et Schneider, 1801)	Cá nóc chuột vằn mang	LC	
148.	<i>Arothron stellatus</i> (Anonymous, 1798)	Cá nóc một mũi chấm sao	LC	
149.	<i>Lagocephalus lunaris</i> (Bloch et Schneider, 1801)	Cá nóc tro	LC	
150.	<i>Takifugu niphobles</i> (Jordan et Schneider, 1901)	Cá nóc sao	LC	
151.	<i>Takifugu oblongus</i> (Bloch, 1786)	Cá nóc vằn	LC	
	Tổng số: 151 loài		85	3

Ghi chú: - EN: Endangered - nguy cấp, - VU: Vulnerable - sắp nguy cấp, - CR: Critically Endangered - rất nguy cấp, - NT (LR/nt): Lower Risk/Near Threatened - sắp bị đe dọa- LC (LR/lc): Lower Risk/Least Concern - ít lo ngại, - DD: Data Deficient - thiếu dẫn liệu.

2. Cấu trúc thành phần loài cá ven bờ

Vùng biển ven bờ Hà Tĩnh có thành phần loài cá khá phong phú. Có 151 loài cá biển ven bờ được xác định, với cấu trúc thành phần loài như bảng 2.

Cấu trúc các bậc taxon cá ven bờ biển Hà Tĩnh

TT	Tên khoa học	Tên phổ thông	Họ		Giống		Loài	
			Số lượng	Tỉ lệ %	Số lượng	Tỉ lệ %	Số lượng	Tỉ lệ %
1	Torpediniformes	Bộ cá Đuôi điện	2	3,13	2	1,94	2	1,32
2	Carcharhiniformes	Bộ cá Mập	1	1,56	1	0,97	1	0,66
3	Myliobatiformes	Bộ cá Đuôi ó	2	3,13	2	1,94	3	1,99
4	Albuliformes	Bộ cá Mòi đường	1	1,56	1	0,97	1	0,66
5	Clupeiformes	Bộ cá Trích	4	6,25	8	7,77	14	9,27
6	Anguilliformes	Bộ cá Chình	4	6,25	7	6,80	8	5,30
7	Siluriformes	Bộ cá Nheo	2	3,13	2	1,94	3	1,99
8	Beloniformes	Bộ cá Nhói	2	3,13	2	1,94	3	1,99
9	Atheriniformes	Bộ cá Suốt	1	1,56	1	0,97	1	0,66
10	Beryciformes	Bộ cá Tráp mắt vàng	1	1,56	1	0,97	1	0,66
11	Perciformes	Bộ cá Vược	33	51,56	57	55,34	89	58,94
12	Aulopiformes	Bộ cá Mòi	1	1,56	3	2,91	4	2,65
13	Pleuronectiformes	Bộ cá Bơn	3	4,69	6	5,83	9	5,96
14	Scorpaeniformes	Bộ cá Mù làn	4	6,25	4	3,88	4	2,65
15	Tetraodontiformes	Bộ cá Nóc	3	4,69	6	5,83	8	5,30
	Tổng		64	100,00	103	100,00	151	100,00

Kết quả nghiên cứu đã xác định 15 bộ cá, trong đó bộ cá Vược (Perciformes) ưu thế nhất với 33 họ (chiếm 51,56%), 57 giống (chiếm 55,34%) và 89 loài (chiếm 58,94%). Tiếp đến, các bộ cá Trích (Clupeiformes) có 4 họ (chiếm 6,25%), 8 giống (chiếm 7,77%) và 14 loài (chiếm 9,27%). Các bộ khác kém đa dạng hơn. Trung bình mỗi bộ có 4,27 họ, 6,87 giống và 10,07 loài.

3. Các loài cá ven bờ quý hiếm

Trong số 151 loài cá ven bờ biển Hà Tĩnh, có 86 loài được ghi trong Danh lục Đỏ IUCN và Sách Đỏ Việt Nam 20017 (bảng 1).

Danh lục Đỏ IUCN ghi nhận 85 loài cá biển ven bờ tại Hà Tĩnh ở 3 bậc. Trong đó, bậc NT - sắp bị đe dọa có 8 loài, bậc LC - ít lo ngại có 67 loài và bậc DD - thiếu dẫn liệu có 10 loài. Có 3 loài được ghi trong Sách Đỏ Việt Nam, đáng chú ý có 1 loài bậc CR - Rất nguy cấp, 2 loài còn lại ở bậc V - Sắp nguy cấp. Đây là những loài hải sản có giá trị kinh tế cao, bị khai thác triệt để nên suy giảm mạnh về số lượng, cần được chú trọng bảo tồn và phát triển.

III. KẾT LUẬN

1. Qua quá trình nghiên cứu đã xác định được 151 loài, thuộc 103 giống, 64 họ và 15 bộ cá biển ven bờ. Trong đó, bộ cá Vược (Perciformes) cũng đa dạng nhất với 89 loài (chiếm 58,94% tổng số loài), thuộc 57 giống (chiếm 55,34% tổng số giống), trong 33 họ (chiếm 51,56% tổng số họ).

2. Trong số 151 loài cá ven bờ biển Hà Tĩnh, có 86 loài được ghi trong Danh lục Đỏ IUCN 2015 và Sách Đỏ Việt Nam 2007. Theo IUCN, bậc NT - sắp bị đe dọa có 8 loài, bậc LC - ít lo ngại có 67 loài và bậc DD - thiếu dẫn liệu có 10 loài. Có 3 loài được ghi trong Sách Đỏ Việt Nam, đáng chú ý có 1 loài bậc CR - Rất nguy cấp, 2 loài còn lại ở bậc V - Sắp nguy cấp. Đây là những loài thủy, hải sản có giá trị kinh tế cao, bị khai thác triệt để nên suy giảm mạnh về số lượng, cần được chú trọng bảo tồn và phát triển.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. **Bộ Khoa học và Công nghệ** (2007), *Sách Đỏ Việt Nam (Phần I. Động vật)*, Nxb. KHKT, Hà Nội.
2. **Nguyễn Khắc Hường** (1993), *Cá biển Việt Nam, Cá xương Vịnh Bắc Bộ*, tập 1, Nxb. Khoa học Kỹ thuật, Hà Nội.
3. **Nguyễn Hữu Phụng, Nguyễn Nhật Thi** (1994), *Danh mục cá biển Việt Nam*, Nxb. KHKT, Hà Nội.
4. **Eschmeyer William N.** (2005), *Catalogue of life*, Pulished by California Academy of Sciences, San Francisco.
5. **FAO** (1998), *Catalog of Fish*, Introductory Material Species of fishes, Vol. 1, California Academy of Sciences, American.
6. **IUCN** (2015), *The IUCN Red List of Threatened Species*, <http://www.iucnredlist.org/>.
7. **Catalog of Fishes**, truy cập ngày 2/2017, tại trang web <http://www.calacademy.org/scientists/projects/catalog-of-fishes>.
8. **FishBase. World Wide Web electronic publication.** (2017), truy cập ngày 2/2017, tại trang web <http://fishbase.org>

A PRELIMINARY STUDY ON SPECIES COMPOSITION FISHES OF FISHERIES IN COASTAL WATERS OF HATINH PROVINCE

Vo Van Phu, Bien Van Quyen

SUMMARY

Species composition of the fish at coastal waters of Ha Tinh province is diverse. 151 species of fishes were identified. They belong to 103 genera, 64 families and 15 orders. Of which, Perciformes is the most abundant order with 89 species, (58.94%), 57 genera (55.34%), 33 families (51.56%). There are 86 rare species listed in the IUCN (2015) and Red Book of Vietnam (2007). According to the IUCN categories, there are 8 species in NT - Near Threatened, 67 species in LC - Least Concern and 10 species in DD - Data Deficient. There are 3 species listed in the Red Data Book of Vietnam, 1 species in CR - Critically Endangered and 2 species in the VU - Vulnerable.